

Beleidsplan P. G. Marum e.o.

Periode 2026–2030

1. Inleiding

De Protestantse Gemeente Marum e.o. heeft haar beleidsplan opgesteld voor de periode 2026–2030. In dit beleidsplan wordt onze gemeente beschreven op het gebied van visie, doelen en activiteiten. Het biedt richting aan het werk van de kerkenraad en de commissies en geeft antwoord op de vragen waarom we kerk zijn, wat we belangrijk vinden en hoe we dat vormgeven.

Onze tijd wordt gekenmerkt door een combinatie van factoren: een groeiend aantal ouderen, een hogere gemiddelde leeftijd (dubbele vergrijzing) én een krimpende jonge bevolking door dalende geboortecijfers en het vertrek van jongeren naar studie- of werkplekken elders. Voor een kerk die grotendeels draait op vrijwilligers heeft dit grote gevolgen. Waar mensen vroeger vaak rond hun 60e met pensioen gingen en nog vele jaren actief vrijwilligerswerk konden doen, schuift de pensioengerechtigde leeftijd steeds verder op. Daardoor komt er minder tijd en ruimte beschikbaar voor vrijwillige inzet, terwijl de behoefte eraan juist toeneemt.

‘**De kerk**’ staat onder druk. De vergrijzing neemt toe omdat jongere generaties niet meer vanzelfsprekend deelnemen aan het kerkelijk leven. Daardoor dreigt de kerk de aansluiting met de samenleving te verliezen. In de afgelopen decennia heeft een groot deel van de generatie 20–50-jarigen de verbinding met de kerk verloren. Deze groep groeide op in een tijd van snelle individualisering, veranderende werk- en gezinsstructuren en een afnemende vanzelfsprekendheid van kerkelijke betrokkenheid. Voor velen werd de kerk ervaren als minder relevant voor het dagelijks leven, onvoldoende aansluitend bij hun vragen, levensritme en geloofsbeleving. Het aantal actief meewerkende gemeenteleden onder de 70 jaar is daardoor aanzienlijk lager dan in het recente verleden.

Deze ontwikkeling legt druk op vrijwilligers, menskracht, financiën en bestuurskracht. De samenleving verandert, en daarmee ook de behoeften van leden en vrijwilligers. Tegelijkertijd ontstaan wereldwijd nieuwe vormen van kerk-zijn: nieuwe verbindingen, nieuwe manieren om geloof te delen en te vieren, creatieve wegen om Woord en Daad te verbinden.

De P.G. Marum e.o. heeft daarom het tegengaan van vergrijzing als hoofddoel opgenomen in dit beleidsplan en ziet het opnieuw verbinden met de jongere generatie als een belangrijke opgave. Niet om hen terug te halen naar vroegere vormen, maar om nieuwe, betekenisvolle manieren van ontmoeting, geloofsverdieping en gemeenschap te ontwikkelen. We willen ruimte bieden voor vragen, twijfel, zoeken en nieuwe vormen van geloofspraktijk die passen bij deze levensfase.

De kernwaarden van ‘Samen Jong’ vormt daarbij het centrale plan van aanpak. Dit beleidsplan is geen eindpunt, maar een momentopname: een beschrijving van waar we staan, in het besef dat we onderweg zijn naar een toekomst vol hoop.

2. Aantallen

Onze gemeente telt ongeveer 1100 leden: circa 600 belijdende leden en 500 doopleden. Het ledental daalt jaarlijks, evenals de inkomsten.

De wekelijkse kerkdiensten worden bezocht door gemiddeld 80–120 mensen. Via KerkTV kijken 100–130 mensen mee. Eén keer per maand is er Kinderkerk en Tienerkerk.

3. Visie en missie

De P.G. Marum e.o. behoort tot de Protestantse Kerk in Nederland. Onze basis is het geloof in God, onze Schepper, die zich laat kennen in zijn Woord. Wij geloven in Jezus Christus, die ons een leven naar Gods beeld heeft voorgeleefd en ons verlossing en bevrijding aanbiedt. Wij vertrouwen op de Heilige Geest, die ons inspireert, leidt en draagt in het dagelijks leven.

Wij willen een uitnodigende en bewogen gemeenschap zijn, geworteld in het Evangelie en zichtbaar aanwezig in onze dorpen. De kerk is voor ons een open huis voor gesprek, bezinning, troost en bemoediging, en een plek waar mensen elkaar vinden in geloof, hoop en liefde.

De jongere generatie speelt een cruciale rol in de toekomst van onze gemeente. Daarom willen we een omgeving creëren waarin kinderen, tieners, jongvolwassenen en jonge gezinnen zich thuis voelen en geleidelijk verantwoordelijkheid kunnen dragen. Oudere generaties worden uitgenodigd om hen hierin te ondersteunen en ruimte te geven, zodat geloof en verantwoordelijkheid op een natuurlijke manier worden doorgegeven.

We zien dat jonge mensen en gezinnen verlangen naar een geloof dat richting geeft, hoop biedt en het Evangelie dichtbij brengt. Dit vraagt om een kerk die helder en relevant communiceert, die aansluit bij hun vragen en levensritme, en die ruimte biedt voor nieuwe vormen van vieren en geloofsbeleving. Gezinnen zijn een belangrijke plek waar geloof wordt gedeeld. We willen hen nadrukkelijk ondersteunen en bemoedigen.

Daarom blijven jonge gezinnen en tieners een speerpunt in ons beleid. We stimuleren initiatieven die vanuit hen ontstaan en maken realistische keuzes in wat we als gemeente kunnen dragen.

Jongvolwassenen worden actief begeleid in hun geloofsontwikkeling, ook wanneer zij elders gaan studeren. Ouders die zich als kartrekkers inzetten, verdienen waardering en ondersteuning.

Digitale middelen zoals de kerkapp Donkey Mobile kunnen bijdragen aan sociale cohesie en betrokkenheid. Ze bieden kansen om jongeren en ouders actief te betrekken bij het gemeenteleven en bij het delen van geloof en inspiratie.

Tegelijk blijven we ons afvragen wat God aan het doen is in de kerk van Marum. We zien nieuwe bewegingen, groeiende betrokkenheid en frisse initiatieven. We geloven dat God onze gemeente aan het vernieuwen is en ons uitnodigt om mee te bewegen met Zijn toekomst voor Marum.

4. Financiële paragraaf

De financiële positie van de Protestantse Gemeente Marum e.o. staat onder druk. Net als veel andere PKN-gemeenten zien wij een daling van inkomsten door afnemende ledenaantallen, vergrijzing en een teruglopende vrijwillige bijdrage.

Uit onze administratie blijkt dat een aanzienlijk deel van de gemeenteleden financieel te weinig bijdraagt om de huidige omvang van het gemeentewerk te kunnen blijven dragen.

De vrijwillige bijdrage ligt ver onder het landelijk gemiddelde, terwijl de kosten voor gebouwen, personeel, energie en activiteiten blijven stijgen.

Uit onderzoek binnen onze gemeente blijkt dat 80% van alle vrijwillige bijdragen wordt gegeven door leden boven de 60 jaar, terwijl deze groep ongeveer 40% van het totale ledenbestand vormt.

De jongere kerkgangers — samen goed voor circa 60% van het ledenaantal — dragen gezamenlijk slechts 20% van de vrijwillige bijdrage. Deze scheve verhouding maakt onze financiële situatie kwetsbaar, zeker gezien de voortschrijdende vergrijzing en het feit dat de oudere generatie de komende jaren geleidelijk minder zal kunnen bijdragen.

Daarnaast laat de begroting al meerdere jaren een fors tekort zien. Om de tekorten op te vangen teren we momenteel snel in op het vermogen. Dit kan niet blijven doorgaan: zonder ingrijpen komt de financiële continuïteit van de gemeente in gevaar.

Daarom is het noodzakelijk om gericht beleid te ontwikkelen om de vrijwillige bijdrage te verhogen en breder te dragen binnen de gemeente. Dit vraagt om heldere communicatie, transparantie over kosten en begroting, en het stimuleren van een cultuur waarin financiële betrokkenheid als vanzelfsprekend onderdeel van het gemeente-zijn wordt ervaren. We willen gemeenteleden helpen om hun bijdrage te heroverwegen aan de hand van richtlijnen van de PKN, waarin een bijdrage van ongeveer 2% van het netto inkomen als richtinggevend wordt genoemd.

Onderstaande punten zullen in werkplannen nader uitgewerkt moeten worden:

- gemeenteleden bewust te maken van de financiële noodzaak en verantwoordelijkheid;
- de vrijwillige bijdrage structureel te verhogen;
- jongere generaties te betrekken bij financiële draagkracht en eigenaarschap;
- de begroting toekomstbestendig te maken door realistische keuzes in activiteiten en uitgaven;
- jaarlijks inzicht te geven in inkomsten, uitgaven en de voortgang van de financiële doelen.

Een gezonde financiële basis is essentieel om onze missie te blijven uitvoeren: een uitnodigende, levende en toekomstgerichte geloofsgemeenschap zijn voor alle generaties.

5. Samen Jong

De Protestantse Gemeente te Marum e.o. ziet het als haar opdracht om een geloofsgemeenschap te zijn waarin alle generaties zich thuis weten. De huidige vergrijzing en het afnemend aantal jongeren en jonge gezinnen vragen om een bewuste en gezamenlijke beweging. De kerkenraad heeft daarom besloten te werken aan de hand van de kernwaarden Samen Jong.

Samen Jong is geen project voor jongeren, maar een gemeentebrede cultuurverandering. Het gaat om het bouwen aan een kerk die aantrekkelijk, betekenisvol en gastvrij is voor alle leeftijden — en daarmee toekomstbestendig.

Wij omarmen de zes kernwaarden van Samen Jong en vertalen deze naar onze eigen context:

5.1 Prioriteit voor jonge mensen

We investeren bewust tijd, aandacht en middelen in kinderen, tieners en jongvolwassenen, en in het bijzonder in de leeftijdsgroep 30–50 jaar, omdat zij de opvoeders zijn van hun kinderen. Niet omdat zij belangrijker zijn, maar omdat zij de toekomst van de gemeente dragen. We kijken gunnend naar initiatieven die vanuit jonge gezinnen en jongeren zelf worden aangedragen, zoals nieuwe vormen van vieren, cursussen of kringen.

5.2 De boodschap van Jezus serieus nemen

We willen helder en herkenbaar uitdragen waarom we kerk zijn: leven vanuit Gods liefde en die liefde delen met elkaar en de wereld.

5.3 Hart voor jongeren én ouderen

Geloof groeit in verbinding. We stimuleren relaties tussen generaties en zoeken naar vormen waarin ontmoeting vanzelfsprekend wordt.

5.4 Elkaar verantwoordelijkheid geven

Jongeren willen niet alleen consumeren, maar bijdragen. We creëren ruimte voor hun ideeën, talenten en verantwoordelijkheid. Jongvolwassenen worden actief begeleid en gestimuleerd; intensieve contacten zijn hierbij essentieel.

5.5 Een warme gemeenschap vormen

We willen een gemeenschap zijn waar mensen zich gezien, welkom en geliefd weten. Warmte betekent investeren in relaties en ruimte maken voor kwetsbaarheid.

5.6 Beste burens zijn

We dragen helder uit waarom we kerk zijn, om te beginnen in onze directe omgeving. We mogen leven vanuit Gods liefde en die liefde delen met anderen in woord en daad.

We geloven dat het Evangelie niet alleen binnen de muren van de kerk klinkt, maar juist tot leven komt wanneer we het delen in woorden én daden.

6. Doelen 2026–2030

6.1 Versterken van intergenerationele verbinding

Jaarlijks minimaal drie activiteiten waarin jong en oud samen optrekken.
Stimuleren van geloofsgesprekken tussen generaties.

6.2 Versterken van jeugdwerk en jonge gezinnen

Uitbreiden en ondersteunen van Kinderkerk en Tienerkerk.
Ontwikkelen van een aanbod voor jongvolwassenen (18–35 jaar).
Actieve betrokkenheid van jonge gezinnen bij vieringen en activiteiten.
Ruimte voor nieuwe vormen van vieren, taal en muziek vanuit de doelgroep zelf.

6.3 Vernieuwen van de zondagse viering

Ruimte voor eigentijdse vormen van muziek, taal en liturgie.
Regelmatig inzetten van jongeren in de dienst (muziek, techniek, lezen, welkom, gebed).
Vieringen die aansluiten bij de leefwereld van verschillende generaties.

6.4 Gemeentebrede cultuurverandering

Jaarlijks een gemeenteavond of themamoment over Samen Jong.
Trainingen of workshops voor ambtsdragers, vrijwilligers en teams.
Integratie van Samen Jong in het werk van alle commissies.

6.5 Communicatie die jongeren aanspreekt

Heldere, visuele en toegankelijke communicatie via website, social media en KerkTV.
Implementatie van de kerkapp Donkey Mobile vanaf het komende kerkelijke seizoen.
Jongeren betrekken bij het maken van content.

6.6 Kerk naar buiten zijn

We willen zichtbaar aanwezig zijn in het dorp en de omliggende dorpen. Als het kan in afstemming met de andere kerken om samen te leren, dienen en vieren. We geloven dat het Evangelie niet alleen binnen de muren van de kerk klinkt, maar juist tot leven komt wanneer we het delen in woorden én daden. Kerk naar buiten zijn betekent dat we actief zoeken naar manieren om mensen in onze directe omgeving te ontmoeten, te dienen en uit te nodigen in de beweging van geloof, hoop en liefde. Missionair/dienend naar buiten toe zijn en PR zijn aandachtspunten voor al onze taakgroepen en dit zal met concrete doelen in de werkplannen zichtbaar moeten zijn.

7. Organisatie en verantwoordelijkheid

De kerkenraad draagt de eindverantwoordelijkheid voor dit beleidsplan, maar de uitvoering ligt breed. Alle commissies werken met dit beleidsplan als basis en schrijven een eigen werkplan: Commissie Pastoraat / Diaconie / Commissie Erediensten/ College van Kerkrentmeesters /Jeugdraad Vorming en Toerusting.
Deze werkplannen vertalen de visie en doelen naar concrete acties binnen hun eigen taakgebied.

8. Slot

De Protestantse Gemeente te Marum e.o. wil groeien in liefde, geloof en verbondenheid. Niet alleen voor jongeren, maar voor iedereen. We geloven dat God met ons meegaat op deze weg en dat Hij ons inspireert om een kerk te zijn die leeft, deelt en verbindt — nu en in de toekomst.

Vastgesteld in de vergadering van de kerkenraad dd. 31 augustus 2026.

Geert Kooiker, preses

Wim Bouwsema, scriba